

Fitxa tècnica

Guió Cathryne Czubek, Amanda Hughe **Fotografia** Matt Porwoll **Música** Andrew Hollander
Interpretació Documental, intervencions de: Nabwana I.G.G., V.J. Emmie, Alan Hofmanis, Bukenya Charles, Bisaso Dauda, Manisuru Kizza, Asiiimwe Apollo, Namutebi Ritah, Kazibwe Ronald, Harriet Nabwana **Durada** 94 min **Gènere** Documental **Llengües** Anglès, amb subtítols en català

Sinopsi

Un fabricant de maons es converteix en una celebritat a Uganda quan prova sort dirigint pel·lícules d'acció. (FilmAffinity)

Crítica

"Once Upon a Time in Uganda" de Cathryne Czubek i Hugo Perez segueix una associació poc probable entre un cineasta africà fabricant de maons i els americans que defensen la seva creativitat

En escoltar el terme "Wakaliwood", la majoria dels cinèfils pensaran en Bollywood, Nollywood i altres conceptes utilitzats per designar una gran regió de producció cinematogràfica, sovint vista amb certa condescendència (si és vista) per les parts més arrelades de la indústria cinematogràfica. Però, com el sufix "-gate", "-wood" és fàcilment cooptat per aquells que fan publicitat de fenòmens més petits, com una entusiasta nord-americana que espera cridar l'atenció sobre un únic cineasta autodidacte als suburbis de Kampala, Uganda. "Wakaliwood" consta d'uns quants metres quadrats en un barri marginal anomenat Wakaliga, on Isaac Nabwana fa fins a quatre o cinc pel·lícules a l'any molt barates. (Un dels seus èxits més grans va costar vuitanta-cinc dòlars.) Tot i que Hugo Perez i Cathryne Czubek no expliquen una història perfectament elaborada a **Once Upon a Time in Uganda**, la seva pel·lícula capta prou l'enginy i l'entusiasme de Nabwana per desitjar més llargmetratges d'ells. Les pel·lícules (que han protagonitzat alguns festivals a Amèrica del Nord) eren més fàcils de veure aquí, no a YouTube, sinó als cinemes on l'ambient són els crits a la pantalla, l'udol amb els vostres companys de seient, que serà precisament el que us recordarà com d'essencial és l'experiència comunitària al cinema.

Nabwana [...] solia continuar fent maons a mà, d'un en un. Va fer-ne prou per comprar la càmera que feia temps que havia somiat; gairebé qualsevol altra cosa que necessitava, ell i els seus amics se la feien ells mateixos. Potser els ordinadors comprats a la botiga tindrien millors proteccions per als discs durs que es fregeixen fàcilment amb un servei elèctric poc fiable. Però potser els ordinadors comprats a la botiga són per a cineastes mimats, que esperen les condicions perfectes per seguir els seus somnis. Nabwana es llança de cap abans que la piscina estigui plena.

Czubek i Perez mai ens mostren clips prou llargs de les nombroses pel·lícules de Nabwana per suggerir com de bé podrien jugar les seves històries per a un espectador occidental. En comptes d'això, presenten una pluja de petits clips que suggereixen com l'actitud i l'entusiasme superen les limitacions pressupostàries: es tracta de pel·lícules d'acció nord-americanes dels anys 80, la qual cosa significa que requereixen helicòpters, explosions i foc torrencial de metralladores, gairebé totes enganxades a l'acció mitjançant FX d'ordinador d'aspecte fals. El fabricant d'accessoris favorit de Nabwana, la seva dona/sòcia Harriet, i el seu repartiment abracen l'enfocament vertiginós del rodatge i la seva indiferència davant la versemblança; un cop han fet una edició, reben un VJ local (és a dir, "vídeo bromista") per oferir un comentari corrent, tant explicant l'acció com rient sense parar.

El novaiorquès Alan Hofmanis va veure part d'això en línia i, arran d'una mala ruptura, va decidir volar a Uganda i veure de què tractava la Ramon Film Productions de Nabwana. S'hi va quedar durant anys, formant part de la família extensa i interpretant una varietat de dolents blancs a les pel·lícules. Amb l'esperança de ser l'evangelista de la companyia al món més enllà d'Uganda, finalment va cridar l'atenció dels mitjans de comunicació com la CNN i *The Wall Street Journal*.

Però a mesura que s'intensifica el focus, alguna cosa s'agreuja entre els bons amics Nabwana i Hofmanis. El doc no aconsegueix capturar la seva fractura ni n'explica satisfactòriament les causes, i la narració és descuidada durant el període posterior a la marxa dels americans. N'hi ha prou amb dir que conserva el sentit de la missió i ajuda a portar algunes d'aquestes aventures còmiques i violentes als festivals de cinema mentre Nabwana s'asseu a casa amb un problema familiar: només perquè t'hagis fet famós pel teu art no vol dir que hagis tingut prou diners per mantenir els llums encesos. **Once Upon a Time** té l'esperança que aquesta història acabi tenint un final encara més feliç.

John DeFore – The Hollywood Reporter